Riedsútstel

Ried	:	12 oktober 2023
Agindapunt	:	16
Status	:	Meningvormend/Besluitvormend
Program	:	Programma 7 - Volksgezondheid en milieu
Eardere behandeling	:	
Portefúljehâlder	:	Mevr. L. van der Tuin-Kuipers
Amtner	:	Dhr. J. Melessen
Taheakke	:	1. Deelverordening subsidie pilot isolatie woningen Drogeham en Kootstertille 2023 2. Projectplan isolatiepilot Drogeham-Kootstertille 2023 3. Overzicht geselecteerde woningen isolatieproject
Saak- en stiknûmer	:	Z2023-03074 / S2023-17961

Underwerp
Deelverordening subsidie pilot isolatie woningen Drogeham en Kootstertille 2023

Wy stelle jo foar te besluten om:
De 'deelverordening subsidie pilot isolatie woningen Drogeham en Kootstertille 2023' vast te stellen en op 1 november 2023 in werking te laten treden.

Koarte gearfetting
De energieprijzen zijn vorig jaar omhooggeschoten en hoewel de prijzen de afgelopen maanden wat zijn gestabiliseerd, is de onzekerheid over toekomstige prijsstijgingen groot. Het is, los van de klimaatdoelen, essentieel de vraag naar energie terug te dringen om (verdere) energiearmoede te voorkomen. Het isoleren van woningen draagt hieraan bij.

Om ervaring op te doen met het op grote schaal isoleren van woningen en het ondersteunen van de mensen daarbij, gaan wij een pilot uitvoeren in de dorpen Drogeham en Kootstertille. Hiertoe moet nu een specifiek voor dit doel opgestelde (deel)subsidieverordening worden vastgesteld.

Foech ried/kolleezje
De raad is bevoegd de deelsubsidieverordening vast te stellen gelet op het bepaalde in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en het bepaalde in artikel 2, derde lid van de Algemene subsidieverordening Achtkarspelen 2016. Het college is bevoegd uitvoering te geven aan de pilot conform het door haar vastgestelde projectplan.

Ynlieding
De energieprijzen zijn vorig jaar omhooggeschoten en hoewel de prijzen de afgelopen maanden wat zijn gestabiliseerd, is de onzekerheid over toekomstige prijsstijgingen groot. Het is, los van de klimaatdoelen, essentieel de vraag naar energie terug te dringen om (verdere) energiearmoede te voorkomen. Naast het aanpassen van ons gedrag, waar energie coaching op stuurt, is het goed isoleren van woningen essentieel om het energiegebruik terug te dringen. Isoleren draagt bij aan de betaalbaarheid van de energierekening, het halen van de klimaatdoelen en is een noodzakelijke voorbereiding op de overstap naar een aardgasvrij alternatief op termijn.

Histoarje
Om vaart te maken met de isolatieopgave, heeft het Ministerie van BZK het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) ontwikkeld: een langjarige, programmatische aanpak van slecht geïsoleerde woningen. In juni 2022 hebben we hiertoe, zonder daartoe een specifieke aanvraag ingediend te hebben, een eerste Rijksbijdrage van € 112.895 ontvangen die specifiek bedoeld is om te besteden aan isolatiemaatregelen. Recentelijk hebben wij additionele middelen kunnen aanvragen op basis van het 'Isolatieplan Achtkarspelen'; op 5 juni jl. hebben wij uw raad daarover geïnformeerd. Op dit moment wordt door ons in provinciaal verband gewerkt aan het opstellen en uitvoeren van een regeling waarmee we in onze gemeente in de komende jaren enkele honderden woningeigenaren hopen te bereiken.

Vooruitlopend hierop hebben wij op vraag van de provincie in ANNO-verband besloten een pilot binnen onze regio uit te voeren. Met de pilot kunnen we ervaring opdoen die we kunnen gebruiken bij de uitrol van het 'Isolatieplan Achtkarspelen'. Besloten is de ANNO-pilot uit te voeren in de dorpen Drogeham en Kootstertille, in nauwe samenwerking met gebiedscoöperatie 'Enerzjyk Skûlenboarch'.

Te berikken effekt
Het streven van het Rijk is in 2030 alle slecht geïsoleerde woningen te hebben verbeterd waardoor het energieverbruik per woning minimaal is. Dat duurt te lang voor veel inwoners nu de energiekosten zo hard stijgen. We willen dan ook een versnelling aanbrengen in het isoleren van de woningen, maar dat kan niet overal tegelijkertijd. Daarom kiezen we voor een pilot in Drogeham en Kootstertille, zodat we hiervan kunnen leren en uiteindelijk de versnelling in de gehele ANNO-regio weten te realiseren.

Met het vaststellen van de (deel)subsidieverordening stellen we het juridisch kader vast waarbinnen we middelen aan particulieren beschikbaar kunnen stellen om de isolatiepilot in Drogeham en Kootstertille uit te kunnen voeren. Hiermee willen we 34 huishoudens in deze dorpen helpen hun woning optimaal te isoleren, waarbij zij in het kader van de pilot maximaal ontzorgd zullen worden. Gelet op de beperkte omvang van de pilot gaan we er vooralsnog vanuit dat deze binnen de beschikbare formatie kan worden opgepakt.

Arguminten
1. *Het voorstel past in het ingezet beleid*
   De provincie staat een pilot voor in iedere regio. Doel daarbij is niet alleen te leren van de gekozen aanpak, maar ook om nu daadwerkelijk actie te ondernemen en niet te veel tijd kwijt te zijn aan allerlei nadere onderzoeken. Die onderzoeken, bijvoorbeeld waar de energiearmoede het hardst toeslaat en hoe we het best met de beperkingen van de Wet natuurbescherming om kunnen gaan, vinden overigens parallel wel plaats. Daar waar mogelijk worden deze onderzoeken gedurende de uitvoering bij de pilot betrokken.

2. *Drogeham en Kootstertille maken deel uit van de gebiedscoöperatie Skûlenboarch*
   De gebiedscoöperatie Skûlenboarch, waar Drogeham en Kootstertille deel van uitmaken, heeft in november 2021 een aanvraag voor een PAW-proeftuin ingediend, waarbij het de bedoeling was woningen te isoleren op eenzelfde wijze als nu met deze pilot wordt voorgestaan en met eenzelfde subsidiebedrag (€ 2.500 per woning). De proeftuin is helaas niet toegekend, maar er is wel een stevige basis neergelegd in de dorpen om gezamenlijk met de energietransitie en het isoleren van woningen aan de slag te gaan. De in de dorpen actieve gebiedscoöperatie is er met andere woorden in principe klaar voor.

3. *De woningen zijn geselecteerd in samenspraak met de gebiedscoöperatie Skûlenboarch*
   In samenspraak met de gebiedscoöperatie is het projectplan opgesteld en heeft de selectie van de woningen plaatsgevonden. Gekozen is voor voormalige (rij)corporatiewoningen, omdat verondersteld wordt dat deze gewoonlijk niet door mensen met de hogere inkomens worden bewoond. Daarnaast is bij deze selectie sprake van 'gespikkeld bezit': de woningen zijn deels in handen van woningcorporaties en deels aangekocht door particulieren. In de pilot kunnen we daardoor ook onderzoeken of en zo ja onder welke voorwaarden het mogelijk is ook een aantal huurwoningen 'mee te laten liften', op kosten van de betreffende woningcorporatie(s).

Alternativen
Het vaststellen van een specifieke subsidieverordening is noodzakelijk. Er zijn er geen alternatieven om de geselecteerde woningeigenaren rechtmatig subsidie toe te kennen.

Kanttekenings/risiko's
1. *Mensen voelen zich buiten de boot vallen*
   De middelen voor de pilot komen uit de eerste tranche van het NIP. Die middelen zijn beperkt, voor Achtkarspelen gaat het om € 112.895, en daarmee kunnen dus maar een beperkt aantal woningeigenaren geholpen worden. Anderen kunnen hierdoor nu het gevoel krijgen buiten de boot te vallen, maar ook voor hen zijn er vanaf volgend jaar (onder voorwaarden als beschreven in het 'Isolatieplan Achtkarspelen') middelen beschikbaar.

2. *De verstrekking van subsidie moet rechtmatig gebeuren en er mag geen sprake zijn van ongeoorloofde staatssteun*
   De deelverordening is gebaseerd op de subsidieverordening zoals die bij de Proeftuin Aardgasvrije Wijken in Garyp (Tytsjerksteradiel) wordt gebruikt en juridisch getoetst. Verder worden woningbouwcorporaties uitgesloten van de subsidie, waarmee eventuele ongeoorloofde staatssteun voorkomen wordt.

3. *De aanbesteding van de isolatiemaatregelen moet rechtmatig gebeuren*
   Wij zullen in deze pilot slechts subsidie beschikbaar stellen en zelf geen aanbesteding doen. De deelnemers aan de pilot krijgen een scherp aanbod van 'Enerzjyk Skûlenboarch', maar zijn vrij om daar al dan niet gebruik van te maken.

Finânsjes
De kosten van de subsidie (maximaal 34*€ 2.500 = € 85.000) en de projectkosten kunnen volledig worden gedekt uit de reeds ontvangen eerste tranche van het NIP die voor Achtkarspelen: € 112.895 bedraagt. De projectkosten van de pilot, geraamd op € 22.500, worden gelijkelijk verdeeld over de vier ANNO-gemeenten. Voor Achtkarspelen betekent dit dus dat de totale kosten van deze pilot € 90.625 bedragen. De verkregen specifieke middelen moeten nog wel worden bestemd voor het doel dat hier wordt voorgesteld. Hiertoe zal in december een begrotingswijziging worden voorgelegd aan de raad.

Ynwenners- en oerheidspartisipaasje
De pilot wordt uitgevoerd in samenwerking met de gebiedscoöperatie 'Enerzjyk Skûlenboarch'.

Kommunikaasje
De betrokkenen zijn met een brief én persoonlijk geïnformeerd door de vrijwilligers van 'Enerzjyk Skûlenboarch' over de pilot. Op 11 oktober is de pilot en de planning op een informatieavond verder uitgebreid toegelicht. Gedurende het gehele traject zullen de betrokkenen verder worden begeleid.

Yntegraliteit
Juridische zaken, Financiën en Communicatie zijn bij dit advies betrokken en dat zal ook bij het verdere verloop van de pilot het geval zijn.

Previnsje
Het (optimaal) isoleren van woningen leidt tot minder CO2-uitstoot en voorkomt onnodig hoge energiekosten.

Gearwurking
De pilot wordt in ANNO-verband uitgevoerd, maar voor het vaststellen van de subsidieverordening is alleen Achtkarspelen bevoegd. Via de Thematafel 'Duorsume Ekonomy' worden de betrokken portefeuillehouders van de overige ANNO gemeenten over de voortgang op de hoogte gehouden.

Ferfolchtrajekt
Voor de planning verwijzen we kortheidshalve naar het bijgevoegde projectplan.

Evaluaasje
Het effect van de uitgevoerde isolatiemaatregelen zal gedurende twee jaar gemonitord worden. In 2026 zal de pilot geëvalueerd worden.

Buitenpost, 5 september 2023

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris, burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong dhr. mr. O.F. Brouwer

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 5 september 2023, punt nr. 16;

Overwegende dat:

a. het kabinet geld beschikbaar heeft gesteld voor het isoleren van woningen in het kader van het Nationaal Isolatie Programma;
b. in Fryslân de organisaties die verbonden zijn in de Friese Energie Alliantie, het Energieteam Fryslân en de provincie Fryslân mede gelet op de toenemende energiearmoede de urgentie tot versnelling van isoleren voelen;
c. de gemeenten Achtkarspelen, Dantumadiel, Noardeast Fryslân en Tytsjerksteradiel in dit kader als ANNO-gemeenten gezamenlijk een pilot willen uitvoeren bij woningen die naar verwachting slecht geïsoleerd zijn en met een hoge energierekening kampen;
d. het uitvoeringsplan behorende bij deze pilot in nauwe samenwerking met en met medewerking van de dorpen Drogeham en Kootstertille, verenigd in de Gebiedscoöperatie Skûlenboarch, is opgesteld en zal worden uitgevoerd;
e. de investering om een woning te isoleren in principe door de eigenaar moet worden gedaan;
f. niet elke investering om te komen tot een geïsoleerde woning door de eigenaar kan worden gefinancierd en dat deze subsidieregeling is bedoeld om de geselecteerde bewoners van Drogeham en Kootstertille hierin tegemoet te komen;
g. de pilot is bedoeld om inzicht te verwerven in de condities die nodig zijn om de gekozen aanpak te consolideren en elders toe te passen waarbij het einddoel is om in 2050 een CO2 arme en goed geïsoleerde woningvoorraad in Nederland te hebben;

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht en het bepaalde in artikel 2, derde lid van de Algemene subsidieverordening Achtkarspelen 2016;

Beslút:

De ‘deelverordening subsidie pilot isolatie woningen Drogeham en Kootstertille 2023’ met bijbehorende bijlagen vast te stellen en op 1 november 2023 in werking te laten treden.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 12 oktober 2023.

De griffier, De voorzitter,

Dhr. mr. G.J. Andringa Dhr. mr. O.F. Brouwer